

Arviointikysely huoltajille

Huoltajilta saatiin 93 vastausta. Vastausten määrän perusteella voidaan sanoa saatavan jonkinlainen kuva huoltajien kokemuksista liittyen euralaiseen varhaiskasvatukseen. Huoltajien vastausten perusteella nousee esille asioita, jotka ovat toteutuneet jo hyvin, mutta myös kehittämisen kohteita löytyy.

Asteikkona oli 1-5, viiden tarkoittaessa täysin samaa mieltä ja yhden täysin eri mieltä. Huoltajat vastasivat 17 väittämään, joista osa näkyvissä alla olevassa taulukossa.

	Täysin samaa mieltä %	Melko samaa mieltä %	En osaa sanoa %	Melko eri mieltä %	Täysin eri mieltä %
Henkilökunnan ja lasten välinen vuorovaikutus	75	22	2	1	
Henkilökunnan ja huoltajien välinen vuorovaikutus	63	30		7	
Henkilöstön ja huoltajien yhteistyö	75	18	2	5	
Varhaiskasvatusyksikön ilmapiiri	75	19	3	1	2
Lapsen viihtyminen varhaiskasvatuksessa	75	20	2	3	
Varhaiskasvatuksen sisä- ja ulkotilat	54	30	4	5	
Toiminnan monipuolisuus	70	24	4	1	1
Huoltajille tiedottaminen	45	36	6	12	1
Hoitoaikojen joustavuus	82	11	2	4	1
Henkilöstön tuki huoltajille lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyen	40	28	16	12	4

Euralaisessa varhaiskasvatuksessa on viime vuosina paljon keskusteltu vuorovaikutuksen merkityksestä, niin työntekijöiden, lasten kuin huoltajienkin välillä. Varhaiskasvatuksessa kivijalkana on lämmin ja kunnioittava vuorovaikutus. Tämän asian toteutumista haluttiin nyt arvioida huoltajien näkökulmasta. Lasten ja henkilökunnan, kuten myös huoltajien ja henkilökunnan välinen vuorovaikutus välinen saa hyvän arvosanan, kuten taulukosta näkyy. Hyvän tuloksen saa myös perheen ja varhaiskasvatuksen välinen yhteistyö sekä ryhmissä oleva ilmapiiri. Kokonaisuudessaan tämän otoksen perusteella varhaiskasvatuksessa vuorovaikutus, yhteistyö sekä positiivinen ja hyväksyvä ilmapiiri ovat hyvällä tasolla.

Huoltajien vastausten mukaan lapset viihtyvät varhaiskasvatuksessa hyvin. Sisä- ja ulkotiloihin liittyvissä vastauksissa on paljon hajontaa ja erilaisia perusteluja. Tämän vuoksi palvelurakennemuutoksen eteenpäin saaminen on keskeistä.

Arviointikyselyssä oli neljä väittämää liittyen lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Huoltajista 93 % vastasi, että heidän lapsellensa on laadittu kuluneen toimintakauden aikana oma varhaiskasvatussuunnitelma (jatkossa vasu). 6 % vastaajista kertoi, että vasua ei ole vielä laadittu; muutamissa näissä vastauksissa mainittiin, että lapsi on vasta aloittanut varhaiskasvatuksessa. Lapsen vasun laatiminen yhteistyössä huoltajan kanssa on lakisääteinen tehtävä. Lapsen vasu on henkilöstön ja huoltajien yhteinen suunnitelma siitä, miten lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään. Vasu on jokaisen lapsen oikeus ja henkilöstön vastuulla on, että se laaditaan.

Huoltajien vastausten perusteella he ovat saaneet vasukeskustelussa hyvin tietoa lapsensa toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista varhaiskasvatuksen arjessa (89 %). Huoltajat ovat kokeneet tulleen kuulluiksi keskustelun aikana hienosti (89 %). Vasun tavoitteiden toteutuminen varhaiskasvatuksen arjessa-väittämä tuottaa melkoista hajontaa huoltajien vastauksissa. Tämä asia liittyy päivittäiseen tiedonvaihtoon huoltajien kanssa, johon on vaikuttanut vahvasti mm. tämän kevään poikkeustilanne ja mahdollisuus päivittäisten kuulumisten vaihtoon, koska huoltajat eivät ole voineet tulla ryhmien eteiseen.

Kokonaisuudessaan lasten vasujen laatimisen prosenttiosuus on noussut viime vuodesta, mutta edelleen tavoitteena tulee jo lainkin mukaan olla, että jokaiselle lapselle vasu laaditaan. Vasuja laativat ryhmien varhaiskasvatuksen opettajat sekä perhepäivähoidossa perhepäivähoitaja. Yksikön esimies ja perhepäivähoidosta vastaava esimies ovat pedagogisen vuosikellon mukaan myös vastuussa siitä, että vasuprosessi jokaisen lapsen kohdalla aloitetaan. Huoltajien kokemus vasukeskusteluista ja niiden sisällöistä on pääosin positiivista, huoltajien kokemus kuulluksi tulemisesta vasukeskusteluissa on viime vuodesta noussut. Tavoitteena tulee edelleen olla jokaiselle huoltajalle kokemus kuulluksi tulemisesta, tiedonsaanti lapsen päivästä sekä omasta osallisuudestaan lapsensa varhaiskasvatuksen arkeen.

Huoltajan saama tieto lapsen varhaiskasvatuspäivän kulusta, 81 % huoltajista ovat tyytyväisiä tähän asiaan. 13 % huoltajista on kuitenkin eri mieltä ja heidän kommenteissaan nousee esille se, että kuulumisten kysely on liikaa huoltajan vastuulla. Lisäksi osa huoltajista kommentoi, että kuulumisten vaihto on ”työntekijäsidonnaista”. Tämän otoksen mukaan esille nousi vähemmän mainintoja negatiivisen palautteen saamisesta kuin viime kevään kyselyssä. Kuluneen toimintavuoden aikana varhaiskasvatushenkilöstön koulutuksissa on keskusteltu positiivisen pedagogiikan merkityksestä, tällä on toivottavasti ollut vaikutusta tulokseen.

Kyselyn lopussa oli kolme avokysymystä liittyen laadukkaaseen varhaiskasvatuksen määrittelyyn, varhaiskasvatuksessa muutettaviin asioihin tai muuta kommentoitavaa.

Avokysymyksiin tuli paljon vastauksia. Huoltajien vastaukset liittyen laadukkaaseen varhaiskasvatukseen kootaan muistitauluksi henkilöstölle. Kommenteista suurin osa oli kiitoksia, kannustuksia tai positiivisia terveisiä useampien yksiköiden henkilökunnalle. Muutama kommentti liittyi varhaiskasvatuksen ryhmäkokoihin, perhepäivähoidon varahoitoon sekä henkilöstön määrään tai vaihtuvuuteen. Myös varhaiskasvatuksen laatuun ja tiedottamiseen kiinnitettiin huomiota. Kaiken kaikkiaan huoltajien kommenteissa nousee esille hyvin positiivisia terveisiä henkilöstölle.

Kysely henkilöstölle

Varhaiskasvatuksen henkilöstöstä 69 työntekijää vastasi kyselyyn, 62 päiväkodeista ja seitsemän perhepäivähoidosta.

Henkilöstö vastasi väittämiin asteikolla 1-5, 1 tarkoittaessa täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä. Mikäli vastaukseksi valittiin 1, toivottiin mielipiteelle sanallisia perusteluja, jotta arviointitulokset palvelevat paremmin kehittämistä. Henkilöstö oli hienosti perustellut niin positiivisia kuin kehittämistä vaativia vastauksiaan. Lopussa oli kolme avokysymystä liittyen kuluneen toimintakauden terveisiin sekä tulevan toimintakauden ideointiin ja ajatuksiin.

Kysely oli jaettu neljään eri osa-alueeseen, jossa väittämät liittyivät

- varhaiskasvatuksen hallintoon (6 väittämää)
- johtamiseen ja työyhteisön toimintaan (17 väittämää)
- tiimityöhön (7 väittämää), ei perhepäivähoidossa
- työntekijän itsearviointiin (5 väittämää)

Kysely oli miltei sama kuin viime keväänä. Näin saadaan tulosten avulla tietoa siitä, onko viime syksyllä yhdessä sovitut kehittämistoimenpiteet olleet oikeita ja koko varhaiskasvatusväen käytössä.

Kokonaisuudessaan tämän kyselyn tuloksia käydään läpi monella eri tasolla; sekä koko kunnan yhteisessä varhaiskasvatuksen koulutuspäivässä ja esimiesten kehittämispäivässä että yksiköiden omissa pedagogisissa keskusteluissa ja perhepäivähoidon pedagogisissa illoissa.

Varhaiskasvatuksen hallinto

Viime vuoden tapaan hyvä tulos tuli väittämästä liittyen hallinnon osoitukseen muutuskyvystä ja -halusta uuden kuntavasun suuntaan (84 %). Melko hyvä tulos viime vuonna liittyi hallinnon toimintaan toimia varhaiskasvatussuunnitelman arvojen mukaisesti ja omalla esimerkillä johtamiseen (74 %), tämän vuoden arvioinnin perusteella tulos nousi 87 %:iin. Kehittämisen ehdotuksina mainittiin mm. avustajaresurssiin panostaminen, vähäinen positiivinen palaute sekä hallinnon näkymättömyys kentällä; hallintoon liittyvissä väittämässä oli tässä arviointikyselyssä eniten ”en osaa sanoa”-vastauksia.

Seuraavissa väittämässä viime vuoden tulos nousi

- hallinto hyväksyy rakentavaa palautetta ja ehdotuksia johtamiskäytäntöjen parantamiseksi. Tässä väittämässä oli paljon ”en osaa sanoa” vastauksia (36 %), täysin/melko samaa mieltä 58 %
- hallinnon tiedottaminen henkilöstölle ajankohtaisista asioista toteutuu hyvin tai melko hyvin prosenttien ollessa 84 %, viime vuonna 71 %. Eniten parannusta on tapahtunut tiedottamisen suhteen, koska viime vuonna 26 % henkilöstöstä on ollut asiasta melko eri mieltä, nyt vain 8 %. Edelleen osa henkilöstöstä kokee tiedonkulun katkeavan, joko hallinnosta esimiehille, esimiehiltä henkilöstölle tai tulevan myöhässä henkilöstön tietoon
- hallinnon kannustus aloitteellisuuteen ja oman työn kehittämiseen-väittäjä toteutuu hyvin tai melko hyvin 82 %:n mielestä (viime vuonna 62 %), 5 % on melko eri mieltä

Edelleen toive hallinnon suuntaan on positiivisen palautteen antaminen kentälle, vaikka tulos viime vuoteen verrattuna on parempi. Tämä toive liittyy niin hallintoon kuin esimiehiinkin. Tämä on edelleen asia, joka pitää tulevan toimintakauden aikana huomioida ja ideoida asiaa varhaiskasvatuksen kehittämispäivässä. Malli positiiviseen sekä rakentavaan palautteeseen lähtee hallinnon tasolta.

Joissakin henkilöstön vastauksissa heijastuu osittain vuoropuhelun puute hallinnon ja kentän väliltä. Jatkossa mahdolliset hallinnon käynnit varhaiskasvatuksen yksiköissä puoltavat tämän keskusteluyhteyden kehittämistä. Myös hallinnon ja esimiesten kesken tehtävällä luottamuksellisella yhteistyöllä on iso merkitys henkilöstön suuntaan.

Johtaminen ja työyhteisön toiminta

Tämä osio oli laaja ja seuraavassa kerrotaan oleelliset tulokset liittyen jaettuun pedagogiseen johtajuuteen. Henkilöstö tiedostaa hyvin/melko hyvin (98 %), mitä pedagoginen johtajuus tarkoittaa. Henkilöstöstä 91 % on täysin/melko samaa mieltä, että työyhteisössä toteutetaan jaettua pedagogista johtajuutta kunnan varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelman ja vuosikellon mukaan. Henkilöstön yhteisesti keskustelema arvopohja on toteutunut hienosti, 93 % vastaa, että työyhteisössä on yhteisesti sovitut arvot.

Työyhteisön johtamisen painopiste pedagogisessa johtamisessa ja perustehtävän tukemisessa nostetaan tulevan toimintavuoden yhdeksi tavoitteeksi. Tähän liittyy myös tavoite johtamisesta varhaiskasvatussuunnitelman/esiopetus-kaksivuotinen esiopetussuunnitelman suuntaan sekä johtajuuden merkitys positiivisen ilmapiirin ja innostavan ja kokeilevan työotteen ylläpitämisestä. Monissa perusteluissa kaivataan enemmän esimiehen tukea. Perusteluissa nousi esille tärkeitä, huomioonotettavia palautteita kehittämiselle, jota on viime vuoden tuloksesta tapahtunutkin.

Yllättävän paljon nousee edelleen esille hajontaa väittämässä ”työyhteisöni toimintakulttuuria kehitetään yhteistyössä koko henkilöstön kanssa”, vaikka tulos on noussut viime vuodesta. Peräti 30 % vastaajista oli viime vuonna asiasta melko eri mieltä, nyt enää 13 %. Perusteluissa nousee vahvuuksina esille mm. hyvän tiimin merkitys ja avoin keskustelu. Eri mieltä vastauksissa korostuu mm. yhteisöllisyyden puute sekä yhdessä keskustelun kulttuurin puuttuminen, ”tehdään niin kuin on aina tehty”-ajattelu, muutosvastaisuus ja korona-ajan vähäiset yhdessäolon mahdollisuudet.

Tiimityö

Tiimityö, joka on yksi jaetun pedagogisen johtajuuden muoto, nauttii selvästi henkilöstön luottamusta; 88 % ilmoittaa, että tiimityöhön on toimivat käytänteet. Tulos on kuitenkin laskenut hieman viime vuodesta ja useampi vastaaja on sitä mieltä, että toimivaa käytäntöä ei ole. Tiimipalaverien pitäminen kaikissa yksiköissä ei palautteen mukaan ole ongelmatonta. Tähän voidaan ajatella käytettävän kiertävän lastenhoitajan resurssia syksyllä enemmän. Tulevan toimintakauden alussa on jokaisessa yksikössä hyvä miettiä ja sopia tiimipalaverien käytäntö. Tässä keskustelussa esimiehen pitää olla mukana.

Varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelmassa ja vuosikellossa mainitaan tiimisopimuksen teko. Viime vuoden yllättävän alhainen tulos on noussut paljon; nyt 89 % ilmoittaa, että tiimisopimus on tehty, mutta sen arvioinnissa kevään 2021 aikana on paljon hajontaa. Osassa tiimejä sopimus laadittiin vasta kevään 2021 puolella.

Tiimipalaverin keskeinen ajatus yhdessä tekemisestä ja sopimisesta toteutuu hyvin; 93 % vastaajista on sitä mieltä, että kaikki tiimin jäsenet saavat äänensä kuuluviin ja 89 % kertoo, että tiimissä otetaan huomioon työntekijöiden erilaisia vahvuuksia.

Ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma on varhaiskasvatuksen arjessa yksi tiimin pedagogisen johtamisen väline; ryhmävasu on vastausten mukaan toteutunut arjen pedagogiikan välineenä paremmin kuin viime vuonna, mikä on hieno asia

Itsearviointi

Itsearvioinnissa oli väittämä liittyen yhteisesti sovittujen arvojen toteutumisessa omassa työssä. 98 % vastaajista kertoo, että arvot ohjaavat omaa työtä. Samoin yhteisesti laadittuun tiimisopimukseen sitoutuminen on hyvää (95 %), kuten myös työyksikön yhteisiin tavoitteisiin ja toimintatapoihin sitoutuminen, tuloksena 96 %. Ryhmävasun suhteen on hieman enemmän hajontaa. Perusteissa kerrotaan, että ryhmävasua ei ole laadittu.

Kokonaisuudessaan jaetun pedagogisen johtajuuden toteutuminen on edistynyt viime vuodesta. Miltei jokaisella osa-alueella tulokset ovat nousseet. Toimintakauden aikana on otettu ensiaskelia positiivisen pedagogiikan suuntaan ja tämä suuntaus sekä toive jatkosta näkyy henkilöstön vastauksissa. Tulevan toimintakauden keskeisenä tavoitteena on yhteisen henkilöstökoulutuksen kautta saada yhä enenevässä määrin positiivisen pedagogiikan elementtejä henkilöstön työtteeseen.

Työyhteisössä toteutetaan vastausten perusteella jaettua pedagogista johtajuutta kunnan varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelman ja vuosikellon mukaan. Vastausten mukaan yksikön ja tiimin yhteisesti sovitut arvot näkyvät lasten arjessa ja tiimityö sekä tiimipalaverit sujuvat vastausten perusteella pääosin hyvin, vaikka tiimipalaverien järjestämisessä haasteitakin esiintyy. Henkilöstön vastauksissa nousee esille, että työkaverit tiimissä tukevat ja innostavat uusiin asioihin. Pedagogiseen tukeen ja kehittämiseen kaivataan esimiehen tukea. Vastuu osaamisesta ja oman itsensä kehittämisestä on jokaisella työyhteisön jäsenellä, ei ainoastaan esimiehellä. Juuri tätä on olla oman työnsä pedagoginen johtaja. Henkilöstöltä saatujen avovastauksien huomioiminen toiminnan kehittämisessä on myös tärkeää.

Kysely lapsille

Lasten vastauksia saatiin 58. Vastaukset antavat alhaisen vastausmäärän vuoksi vain hieman suuntaa antavaa tietoa lasten viihtyvyydestä varhaiskasvatuksessa. Vastauksia tuli yhtä yksikköä lukuun ottamatta kaikista hoitomuodoista niin kunnallisesta kuin yksityisestä varhaiskasvatuksestakin. Lapset vastasivat avokysymyksiin, joita olivat:

- Mikä on mielestäsi kaikkein mukavinta hoitopaikassasi?
Lasten vastaukset liittyvät mukavaan henkilöstöön, erilaisiin leikkeihin kavereiden kanssa, kavereihin, ulkoiluun, piirtämiseen, retkiin.
- Onko hoitopaikassasi jotain, mistä et pidä tai mikä sinua harmittaa?
Vastauksissa esille nousevat mm. sosiaaliin tilanteisiin liittyvät asiat, kuten jos joku kiusaa tai nimittelee, ottaa leluja, kun joku ei leiki mun kanssa, tyttöjen leikit. Osa asioista liittyy aikuisten asettamiin rajoihin, kuten liian pitkät päiväunet ja komentaminen. Muutamissa vastauksissa mainitaan melu.
- Leikkivätkö hoitopaikan aikuiset lasten kanssa?
31 % lapsista vastaa, että aina, 41 % joskus ja 28 % ei koskaan.

- Mistä asioista sinä voit päättää hoitopaikassasi?
Tähän kysymykseen ei tullut yhtään vastausta.
- Pelottaako sinua joku asia hoidossa (jos lapsi vastaa, että pelottaa, kysythän mikä)?
Ei mikään-vastauksia 76 %, joskus 24 %. Vastauksissa nousi esille nukkuminen ja pimeä lepo huone, pelottavat leikit tai uhkaavasti käyttäytyvät lapset.
- Onko ryhmässäsi meteliä?
Aina 22 %, joskus 64 %, ei koskaan 14 %.
- Tehdäänkö hoidossa retkiä jonnekin? Onko se kivaa?
Aina 53 %, joskus 47 %.
- Onko sinulla jokin asia, jota olet hoidossa erityisesti harjoitellut tai opetellut? Lasten vastaukset liittyvät sekä hieno- että karkeamotoristen taitojen opetteluun, laulujen, viikonpäivien, lukemisen ja kirjoittamisen opetteluun, käyttäytymisen opetteluun sekä roskien lajittelun opetteluun.
- Mitä haluaisit sanoa hoitopaikan aikuisille? Mitä asioita muuttaisit, jos olisit päiväkodinjohtaja/perhepäivähoitaja?

Kysyttäessä lapsilta ryhmässä olevasta metelistä vastauksissa on paljon hajontaa. Tähän vaikuttaa varmasti hoitomuoto. Meteli on yksi voimakkaimmista pienen lapsen stressin aiheuttajista. Etukäteisolettamuksena olisi ajatellut, että useampikin lapsi kokee enemmän meteliä ryhmässään, mutta näin ei ollutkaan. Henkilöstö kertoo ryhmissä olevasta metelistä, mutta jostain syystä tässä otoksessa mukana olevat lapset eivät nosta sitä yhtä merkittävästi esiin. Varsinkin päiväkodeissa pienryhmätoiminta on yksi tehokas keino vaikuttaa hetkellisesti metelin määrään.

Viestit lapsilta hoitopaikan aikuisille liittyvät suurelta osin positiiviseen palautteeseen ja kiitoksiin henkilökunnalle rakkaudenilmauksia myöden. Lisäksi lapset esittävät erilaisia toiveita tekemisten ja hankintojen suhteen. Kysymykseen, mitä muuttaisit, jos olisit päiväkodin johtaja/perhepäivähoitaja, lapset antavat ideoita leikkiin ja että aikuiset pelaisivat lasten kanssa, leikkivälineisiin, päivälepoon, retkiin ja hassutteluun. Lisäksi nousee toive, että saisi mennä muihin ryhmiin leikkimään. Nämä ideat tuodaan syksyllä henkilöstön tietoon, nämä ovat tälle otokselle lapsia tärkeitä asioita ja ryhmissä voidaan pohtia, miten niitä voidaan huomioida varhaiskasvatuksen arjessa. Asiat ovat tärkeitä lasten viihtyvyyden ja turvallisuuden tunteen kannalta.